

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ОБЩОИКОНОМИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКС“**

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

на ас. д-р Величка Николаева Николова

За участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „главен асистент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика, икономика на обществения сектор)“, обнародван в ДВ, бр. 2 от 07.01.2022 г.

СОФИЯ, 2022 г.

**UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY
FACULTY OF GENERAL ECONOMICS
DEPARTMENT OF ECONOMICS**

ABSTRACTS OF PUBLICATIONS OF

Assistant Professor Velichka Nikolaeva Nikolova, PhD

For participation in the competition announced for acquiring the academic position „Chief Assistant Professor“ in professional field 3.8. Economics, scientific specialty „Political Economy (Microeconomics and Macroeconomics, Public Sector Economics)“, promulgated in State Gazette, Issue 2 of January 7, 2022.

SOFIA, 2022

**Група Ж. т.23 | Статии и студии, индексирани в други
международни бази данни с научна информация,
публикувани в научни списания**

1. **Николова, В. (2020). Дългова устойчивост в страните от Европейския съюз: клъстерен анализ. Народно стопански архив, (1), с. 48-64, ISSN (книжно издание) 0323-9004, ISSN (електронно издание) 2367-9301.**

Резюме: С настоящата статия се цели да се направи групировка (клъстеризация) на страните от Европейския съюз съобразно устойчивостта им към държавен дълг. За целта в началото се проследяват теоретични постановки, свързани с концепцията за дълговата устойчивост, а също така се посочват предимства и недостатъци на избрани показатели за оценка на устойчивостта към държавен дълг. В хода на изследването се поставят методологичните основи на анализа и посредством клъстеризацията се оформят четири групи от страни.

Debt sustainability of EU member states: a cluster analysis

Abstract: The aim of this article is to perform a cluster analysis of the EU member states in terms of their public debt sustainability. To this end, the existing theoretical constructs related to the concept of debt sustainability were reviewed in to determine the advantages and disadvantages of certain indicators for assessing debt sustainability. In the course of the research, the methodological grounds of the analysis were defined and the countries were grouped into four clusters.

2. **Николова, В. (2020). Влияние на промените в лихвените проценти върху държавния дълг на България за периода 2003-2018 г. Диалог, (4), с. 37-52, ISSN (електронно издание) 1311-9206.**

Резюме: Настоящата статия е посветена на влиянието на промените в лихвените проценти върху държавния дълг. За целта в началото се систематизират теоретични и емпирични концепции, като основен акцент се поставя върху изменението на държавния дълг в условията на непрекъснато намаляващи лихвени проценти. На следващ етап се проследяват основните тенденции в изменението на държавния дълг, лихвените разходи, темповете на прираст на реалния БВП и лихвените проценти по дългосрочни държавни облигации в България. Извършен е иконометричен анализ на връзката „лихвени проценти – държавен дълг“ с помощта на тестове за дългосрочни

и краткосрочни зависимости. При съпоставяне на получените резултати за степента на влияние на лихвените проценти и икономическия растеж върху дълга, се достига до извода, че лихвените проценти оказват положително, но доста слабо статистически значимо влияние върху държавния дълг. Налице е много по-силно (положително) влияние на икономическия растеж върху дълга, за разлика от влиянието на лихвените проценти.

The impact of interest rate changes on Bulgaria's government debt for the period 2003-2018

Abstract: This article emphasizes on the impact of interest rate changes on government debt. For this purpose, theoretical and empirical studies are initially systematized with the main focus being placed on the change of government debt in terms of continuously decreasing interest rates. The main trends in the change of government debt, interest payments, the real GDP growth rates and the interest rates for long-term government bonds in Bulgaria are also analyzed. The econometric analysis of the relationship between interest rates and government debt is applied including tests for long and short run causal relationship among variables. When comparing the results obtained for the degree of impact of interest rates and economic growth on debt, it is concluded that interest rates have a statistically significant but weak effect on government debt. There is much stronger (positive and statistically significant) effect of economic growth on debt, as opposed to the effect of interest rates.

- 3. Angelov, A., Nikolova, V. (2021). The impact of tax burden and tax structure on the economic growth of the Balkan region. Finance, Accounting and Business Analysis, 3 (1), Public Finance Institute, pp. 31-40, ISSN (online) 2603-5324.**

Abstract: *Purpose:* The present study is aimed at the analysis of the extent to which the collected taxes and the structure thereof have an impact on the economic growth of the Balkan region. *Design/Methodology/Approach:* Linear regression models have been developed and applied. Data for the period 2005-2018 have been used from the annual reports on the execution of the consolidated budget, published by the Ministries of finance of the Balkan countries and macroeconomic data from their Central banks and National statistical institutions. The estimation is made using the ordinary least squares (OLS) method. *Findings:* The results of the applied models show that the increase of the tax burden during the period under review and the restructuring of the tax systems have a restraining effect in the search for higher economic growth. The countries in the Balkan region where

the tax burden is lower, as well as the countries where indirect taxes occupy a larger relative share, show better economic results. *Practical Implications:* The present study provides a good starting point for the conduct of fiscal policy by the ruling governments in the countries of the Balkan region. The guidelines are on how these governments manage the tax burden on the economic agents and what the appropriate structure of applicable taxes would be to achieve sustainable economic development. *Originality/Value:* The study contributes to the scientific literature by conducting an extensive analysis of some of the already studied relationships between taxation and economic growth, on the one hand, and examines the extent to which opinions already expressed are applicable to Balkan countries' policy, on the other hand. The study also identifies the reason for some of the dynamic processes in the Balkan economies in the period 2005-2018.

Влияние на данъчната тежест и данъчната структура върху икономическия растеж на Балканския регион

Резюме: *Цел:* Настоящото изследване има за цел да анализира степента, в която събраните данъци и тяхната структура оказват влияние върху икономическия растеж на Балканския регион. *Използвани подходи/ Методология:* Разработени и приложени са линейни регресионни модели. Използвани са годишни данни за периода 2005-2018 г. от отчетите за изпълнението на консолидирания бюджет, публикувани от министерствата на финансите на балканските страни и макроикономически данни от техните централни банки и национални статистически институции. Оценката е направена с помощта на метода на най-малките квадрати. *Резултати:* Резултатите от приложените модели показват, че нарастването на данъчното бреме през разглеждания период и преструктурирането на данъчните системи имат задържащ ефект в търсене на по-висок икономически растеж. По-добри икономически резултати показват страните от Балканския регион, в които данъчната тежест е по-ниска, както и страните, в които косвените данъци заемат по-голям относителен дял. *Практическа приложимост:* Настоящото изследване дава добра отправна точка за провеждането на фискалната политика от управляващите правителства в рамките на страните от Балканския регион. Насоките са в посока на това, как тези правителства да управляват данъчното бреме върху населението и каква би била подходящата структура на приложимите данъци за постигане на устойчиво икономическо развитие. *Приноси:* Настоящото изследване допринася за научната литература, като извършва обширен анализ на част от изследваните вече взаимовръзки между данъчното облагане и

икономическото развитие, от една страна, както и прави проверка доколко изразени вече становища са приложими по отношение на политиката на балканските страни. Изследването установява и причината за част от динамичните процеси в икономиките на Балканите през периода 2005-2018 г.

- 4. Nikolova, V. (2021). Effects of the global economic crisis and the COVID-19 pandemic on sovereign debt management in heavily indebted countries. Economic Archive, (3), pp. 31-45, ISSN (book edition) 0323-9004, ISSN (electronic edition) 2367-9301.**

Abstract: This article presents an analysis of the sovereign debt in some heavily indebted countries worldwide, including Venezuela, Sudan, Japan and Greece. Its main objective is to track and compare the initial effects of the global financial and economic crisis (2008) and the COVID-19 pandemic on sovereign debt levels in those countries. This is why it starts with a classification of the theoretical concepts addressing the relationship between economic crises and changes in the levels of sovereign debt. It then defines the main drivers for the sharp increase of the sovereign debt in these countries and describes the dynamics of the revenues, expenditures and balances of their budgets.

Ефекти на глобалната икономическа криза и COVID-19 пандемията върху управлението на държавния дълг в силно задлъжнели страни

Резюме: В настоящата статия се поставя акцент върху анализирането на държавния дълг в някои силно задлъжнели страни в световен мащаб, сред които се отнасят Венецуела, Судан, Япония и Гърция. Основната цел е да се проследят и съпоставят първоначалните ефекти от световната финансова и икономическа криза (2008) и пандемията от COVID-19 върху равнищата на държавен дълг в изследваните страни. Поради тази причина в началото се систематизират теоретични концепции, в които се акцентира върху връзката между проявленията на кризи в икономиките и промяната в нивата на правителствения дълг. В хода на изследването се открояват основните двигатели за рязкото нарастване на държавния дълг в анализираните страни, като в допълнение се проследява динамиката на бюджетните приходи, разходи и салдо.

Група 3. т.24| Доклади, публикувани в сборници от научни конференции

1. **Николова, В. (2020). Ролята на суверенните зелени облигации като иновативен дългов инструмент. Сборник с доклади от петата научна конференция на катедра „Икономикс“ – „Икономически предизвикателства: държавата и пазарът“, Издателски комплекс – УНСС, с. 81-89, ISBN 978-619-232-334-9.**

Резюме: Настоящият доклад се фокусира върху ролята на суверенните зелени облигации, в качеството им на нов дългов инструмент, който страните взимат решение да емитират в наши дни. Поради тази причина се набляга на целите, за които се емитира този вид облигации и възможностите, които произтичат за постигането на „зелен“ икономически растеж. В доклада се проследяват предимствата и недостатъците от емитирането на суверенни зелени облигации, открояват се страните-емитенти, обемите на емисиите и техните матуритети, проследява се предназначението на финансовия ресурс, осигурен под формата на иновативния инструмент и се идентифицират възможностите за постигане на „зелен“ икономически растеж.

The role of the sovereign green bonds as an innovative debt instrument

Abstract: This report focuses on the role of sovereign green bonds as a new debt instrument that countries are deciding to issue nowadays. For this reason, the emphasis is on the purposes for which this type of bond is issued and the opportunities that arise to achieve „green” economic growth. The study traces the advantages and disadvantages of issuing sovereign green bonds, highlights the issuers, the issuance sizes and their maturities, traces the use of financial resources provided in the form of an innovative instrument and identifies opportunities to achieve „green” economic growth.

2. **Николова, В. (2020). Фактори, оказващи влияние върху динамиката на държавните дългове в балканските страни. Сборник доклади от годишна университетска научна конференция 28-29 май 2020 година, Издателски комплекс на НБУ „Васил Левски“, с. 1612-1620, ISSN 2367-7481.**

Резюме: В настоящия доклад се поставя фокус върху факторите, които оказват влияние върху динамиката на държавните дългове в балканските страни. В обхвата на изследването се съпоставят два периода (преди и след световната икономическа криза

– 2008 г.) като по този начин се стреми да се разкрият по-детайлно основните предизвикателства, пред които се изправят разглежданите страни, както и да се обърне внимание на причините, които способстват за емитирането на дългове. За тази цел се проследява динамиката на дълга в страните, които са обект на анализ, идентифицират се факторите, които са довели до промяна в равнището на държавния дълг и се откроява мястото на България сред останалите анализирани държави.

Factors affecting government debt dynamics in the balkan countries

Abstract: This study focuses on the factors that influence the dynamics of government debt in the Balkan countries. The scope of the study compares two periods (before and after the global economic crisis - 2008), thus seeking to reveal in more detail the main challenges facing countries, as well as to examine the reasons that contribute to issuance of debts. For this purpose, the dynamics of debt in the countries that are the subject of analysis is observed, the factors that led to a change in the level of government debt are identified and the place of Bulgaria among the other analyzed countries is highlighted.

3. **Николова, В. (2021). Фискални мерки в страните от Балканския регион в отговор на кризата с COVID-19. Сборник с доклади от шестата научна конференция на катедра „Икономика“ – „Икономически предизвикателства: криза, шокове, реструктуриране, политики“, Издателски комплекс – УНСС, с. 158-171, ISBN 978-619-232-466-7.**

Резюме: Пандемията с COVID-19 извежда на преден план ролята на фискалната политика и възможностите, които притежава тя посредством своите инструменти да противодейства на кризисни ситуации в икономиката. Настоящият доклад се фокусира върху фискалните мерки, които предприемат страните от Балканския регион в отговор на кризата с COVID-19. Те са насочени основно към растящата необходимост от осигуряването на финансов ресурс за финансиране на различни дейности в областта на здравеопазването, подпомагане на социално-осигурителните системи отчитане на новите реалности в сферата на образованието.

Fiscal measures in the balkan countries in response to the COVID-19 crisis

Abstract: The COVID-19 pandemic highlights the role of the fiscal policy and the opportunities it has through its instruments to cope with the crisis situations in the economy.

This study presents the fiscal measures that have been adopted by the countries from the Balkan region in the response to the COVID-19 crisis. The measures are focused mainly on financing various activities in the field of healthcare, supporting social security systems and taking the new realities into consideration in the field of education.

Група 3. т.25| Доклади, публикувани в сборници от научни конференции, проведени в чужбина или в България, ако са организирани от международни научни или професионални организации

1. Nikolova, V., Angelov, A. (2021). Causality between government expenditure and economic growth in Bulgaria, Romania, Slovenia, Croatia and Greece. Book of Proceedings of 68th International Scientific Conference on Economic and Social Development – Economic and Social Development, Aveiro, Portugal, pp. 270-278, ISSN 1849-7535.

Abstract: The present study focuses on examining the relationship between government expenditure and economic growth within five selected Balkan countries (Bulgaria, Romania, Slovenia, Croatia and Greece) for the period from the first quarter of 2000 to the third quarter of 2020. On the one hand, the presence of a long-term cointegration relationship is examined by the Johansen cointegration test, which leads to the conclusion that such a relationship exists in all analyzed countries. On the other hand, the study tests causality between expenditure and growth in the short-term using the Granger causality test. The results obtained show some heterogeneity between countries. However, the results for most of the analyzed countries confirm a unidirectional causality from economic growth to government expenditure. The study emphasizes the need to look for a different approach to public finance management that would contribute to a higher rate of economic growth in these Balkan countries.

Причинно-следствена връзка между държавните разходи и икономическия растеж в България, Румъния, Словения, Хърватия и Гърция

Резюме: Настоящият доклад се фокусира върху изследване на връзката между държавните разходи и икономическия растеж в рамките на пет избрани балкански страни (България, Румъния, Словения, Хърватия и Гърция) за периода от първото тримесечие на 2000 г. до третото тримесечие на 2020 г. От една страна, в изследването се прави проверка за наличието на коинтеграционна връзка в дългосрочен период

посредством теста на Йохансон, в резултат на което се достига до заключението, че такава връзка съществува във всички анализирани страни. От друга страна, в доклада се изследва причинно-следствена връзка между разходите и растежа в краткосрочен период чрез теста на Грейнджър. Получените резултати показват известна хетерогенност между отделните страни. Резултатите за повечето от анализираните страни обаче потвърждават еднопосочна причинно-следствена връзка от икономическия растеж към държавните разходи. Изследването подчертава необходимостта от търсенето на различен подход към управлението на публичните финанси, който да допринесе за по-висок темп на икономически растеж в тези балкански страни.

2. **Nikolova, V., Angelov, A. (2021). Effects of the COVID-19 pandemic on selected debt indicators in some Balkan countries.** *Економика, управление, право: актуални въпроси и вектори на развитие: сборник статии VI Международной научно-практической конференции, Petrozavodsk, Russian Federation, International Center for Scientific Partnership „New Science”, pp. 28-34, ISBN 978-5-00174-226-5.*

Abstract: The present study focuses on a review of the initial effects of the COVID-19 pandemic on selected indicators related to the government debt management. The scope of the study includes EU member states that are positioned within the Balkan region. The time period of the survey covers the fourth quarter of 2019 to the third quarter of 2020.

Ефекти от пандемията с COVID-19 върху избрани дългови индикатори в някои балкански страни

Резюме: Настоящият доклад се фокусира върху преглед на първоначалните ефекти от пандемията с COVID-19 върху избрани показатели, свързани с управлението на държавния дълг. Обхватът на изследването включва държави-членки на ЕС, които са позиционирани в рамките на Балканския регион. Времевият период на проучването обхваща четвъртото тримесечие на 2019 г. до третото тримесечие на 2020 г.

3. **Nikolova, V. (2022). The public sector performance in the Western Balkans and Bulgaria.** *Современни социално-икономически процеси: проблеми, тенденции, перспективи: сборник статии IX Международной научно-практической конференции, Petrozavodsk, Russian Federation, International Center for Scientific Partnership „New Science”, pp. 35-40, ISBN 978-5-00174-472-6.*

Abstract: The main purpose of the present study is to analyze the performance of the public sector in the Western Balkans countries and Bulgaria. In order to achieve this aim, data on the worldwide governance indicators published by the World Bank are used. The survey covers the period from 2010 to 2020. The main conclusion of the study is that among all analyzed countries, the best performance of the public sector is observed in Bulgaria and Montenegro. In Kosovo and Bosnia and Herzegovina, further action is needed to improve the public sector performance.

Представянето на публичния сектор в страните от Западните Балкани и България

Резюме: Чрез настоящото изследване се цели да се анализира представянето на публичния сектор в страните от Западните Балкани и България. За постигането на тази цел се използват данни за индикаторите за световно правителствено управление, публикувани от Световната банка. Изследването обхваща периода от 2010 до 2020 г. Основният извод, до който се достига е, че сред всички анализирани страни с най-добро представяне на публичния сектор се характеризират България и Черна гора. В Косово и Босна и Херцеговина е необходимо да се предприемат допълнителни действия за подобряване на представянето на публичния сектор.